

La Poesia oral: gèneres, funcionalitat i pervivència. Edició de Jaume Guiscafrè i Caterina Valriu. Barcelona : Abadia de Montserrat ; Palma : Universitat de les Illes Balears, Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, 2007. (Biblioteca Miquel dels Sants Oliver ; 28). **849.9.09-1 POE**

Rasquera, cançons de la tradició oral. A cura de Salvador Palomar i Salvador Rebés. Reus : Carrutxa, 1990. **CL 39 RAS**

RICO BELTRÁN, M. Amparo. *El romancero en Valencia, pervivència de una tradició oral : catàlogo y estudio.* València : Museu Valencià d'Etnologia : Diputació de València, 2010. (Temes d'etnografia valenciana ; 6).

Romancer català. Text establert per Manuel Milà i Fontanals ; a cura de Joan Antoni Paloma. Barcelona : Edicions 62, 1995. (Les Millors obres de la literatura catalana ; 47).

Romancerillo catalán : canciones tradicionales. [Edición de] Manuel Milà y Fontanals. Barcelona : Alta Fulla, 1999. (Alta Fulla) .

Romancero y lírica tradicional. Edición de María Teresa Barbadillo. [Barcelona] : Debolsillo ; [Madrid] : Área, 2002. (Clásicos comentados Área ; 8). **860-1"04/14" ROM**

Romances de señoras : selección de romances de ciego relativos a la vida, costumbres y propiedades atribuidas a las señoras mujeres. Edición de Isabel Segura. Barcelona : AltaFulla, 1981. (Mitos, ingenios y costumbres; 2).

Romanços de sang i fetge. Selecció i pròleg d'Isabel Segura. Barcelona : Alta Fulla, 1983. (El Pedrís ; 9).

VIOLANT I SIMORRA, Ramon. *Etnografia de Reus i la seva comarca : El Camp, La Conca de Barberà, El Priorat.* Reus : Asociación de Estudios Reusenses, 1955-1959. (Edicions Rosa de Reus ; 12, 15, 17, 19, 20). **CL 39 VIO**

Els documents que tenen signatura de localització pertanyen al fons de la Biblioteca Central Xavier Amorós.

Programa d'activitats

Del 4 al 31 de març: Exposició "Reus, una ciutat de romanços". Lloc: Biblioteca Central Xavier Amorós.

Dijous 5 de Març a 2/4 de vuit del vespre: "Romanços i tradició oral: de les cançons de treball i el teatre popular als escenaris" a càrrec de Salvador Palomar, amb la col·laboració de Laia Pedrol. Lloc: Arxiu Municipal de Reus.

Dimecres 18 de març a 2/4 de sis de la tarda: Representació d'*El Carro dels Romanços* a càrrec del grup de teatre del Bravium Teatre. Lloc: Biblioteca Central Xavier Amorós.

Dimecres 25 de març a les vuit del vespre: Visita guiada a l'exposició "Reus, una ciutat de romanços" a càrrec del trobador Jordi Jubany. Lloc: Biblioteca Central Xavier Amorós.

Divendres 10 d'abril a les deu de la nit: concert de DE CALAIX, grup de nova polifonia tradicional catalana amb cançons i romanços d'abans i d'ara. Lloc: Teatre Bravium. Entrada gratuïta.

Dilluns 13 d'abril a 2/4 de vuit del vespre: Taula rodona "Romanços i literatura fantàstica amb la col·laboració de l'Associació de jugadors i jugadores de Rol de Reus AJJRR. Lloc: Local de Carrutxa.

Dilluns 20 d'abril a les vuit del vespre: "El Romanço de les novetats de Sant Jordi" a càrrec de Jordi Jubany. Presentació de les novetats editorials dels autors locals per a la diada de Sant Jordi de 2015. Lloc: Biblioteca Central Xavier Amorós.

Durant l'exposició: "Espai Taller de romanços" per a improvisar, escriure i experimentar amb els romanços. Lloc: Biblioteca Central Xavier Amorós.

UNA CIUTAT DE ROMANÇOS

LA LITERATURA REUSENCA DE CANYA I CORDILL

Els romanços són composicions poètiques, generalment narratives, escrites amb versos que rimen normalment assonats els parells. Per extensió, el nom s'aplica a altres formes de literatura popular. Foren, en el passat, un mitjà de comunicació de masses: per escampar notícies i fets, també per explicar narracions imaginàries o adobar fets reals amb tocs de fantasia.

La ciutat de Reus es va caracteritzar per una considerable producció de fulls impresos per al consum popular: romanços, cobles per a cantar i anar a rondar, auques, peces teatrals, estampes o goigs... amb autors tan prolífics com Josep Ferré (a) Queri.

Fulls impresos que es venien als mateixos obradors o en altres establiments i que circulaven per un ampli territori a partir de venedors ambulants que els recitaven o cantaven per captar l'atenció del públic.

En la difusió d'aquests textos –principalment, els romanços– l'oralitat hi jugà un paper important, tant pel que fa a la venda com al seu ús. En una societat on bona part de la població era analfabeta, la transmissió oral dels continguts hi juga un paper important.

Amb aquesta exposició, la Biblioteca Central Xavier Amorós vol donar a conèixer la importància d'aquest patrimoni cultural, d'una producció que ens ha deixat centenars de fulls impresos que es troben en col·leccions públiques i d'entitats o particulars. Els plec de fil i canya són precedents, en els continguts, del que avui transmeten les xarxes socials o d'una literatura fantàstica que avui ha esdevingut imatge virtual.

BIBLIOGRAFIA SOBRE ROMANÇOS

Actes del Col·loqui sobre Cançó Tradicional : Reus, setembre 1990. A cura de Salvador Rebés. [Barcelona] : Abadia de Montserrat, 1994. (Biblioteca Abat Oliba ; 123). **CL 78 ACT**

AGUADÉ BRUIX, Enric. *Impressors i llibreters a Reus : 1720-1900.* Reus : Centre de Lectura, 1996. (Assaig (Centre de Lectura de Reus) ; 54). **CL 65 AGU**

AMADES, Joan. *Els Cent millors romanços catalans.* Barcelona : Selecta, [1955]. (Biblioteca Selecta (Selecta) ; 193).

AMADES, Joan ; ANGLÈS, Higiní. "Recull de cançons populars de la comarca del Camp". A : Certamen Literari (4t : 1921 : Reus). *IV Certamen.* Vol. 3 *Cançons.* Reus : Revista del Centre de Lectura, 1921-1926. **CL 84 CER**

AZAUSTRE SERRANO, Maria del Carmen. *Canciones y romances populares impresos en Barcelona en el siglo XIX.* Madrid : C.S.I.C, 1982. (Cuadernos bibliográficos ; 45). **RV 016(46) AZA**

BOFARULL, Manuel. *Crimis a les comarques tarragonines : segle XIX.* Valls : Cossetània, 2004. (El Tinter ; 50). 398(467.1) **CL 39 BOF**

BORJA, Joan. *Papers d'etnopoètica.* Alacant : Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana ; Barcelona : Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2014. (Biblioteca Sanchis Guarner ; 83).

BUSQUETS I MOLAS, Esteve. *Calaixera de romanços reusencs.* Reus : Associació de Estudios Reusenses, 1967. (Biblioteca d'autors reusencs i d'obres d'interès local ; 37-39). **CL 39 BUS**

El Cançoner del Càlic. Recollit i ordenat per Joan Serra i Vilaró. Bagà : l'Ajuntament, 1989. [Treball publicat en el Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya. Reproducció facsímil de la 1a ed. : Barcelona : Tipografia L'Avenç, 1913.]

Cançoner del Ripollès. A cura de M. Antònia Juan (ed.) i Jordi Mascarella (rev. dels textos). Ripoll : Centre d'estudis comarcals del Ripollès, 1998.

Cançoner popular de Mallorca. Replegat i ordenat pel P. Rafel Ginard Bauçà. Vol. 4. Palma de Mallorca: Moll, 1979-1983. (Els Treballs i els dies ; 4-7).

Cançoner tradicional del Baix Camp i el Montsant. Edició a cura de Gabriel Ferré, Salvador Rebés i Isabel Ruiz. Barcelona : Alta Fulla ; Reus : Centre de Lectura de Reus, 1988. (Assaig (Centre de Lectura de Reus) ; 25); (El Pedrís ; 22). **CL 78 CAN**

CATALÁN, Diego. *Arte poética del romancero oral.* Madrid : Siglo XXI, 1997-1998.

CATALÁN, Diego. *Siete siglos de romancero : historia y poesía.* Madrid : Gredos, 1969. (Biblioteca románica hispánica. II. Estudios y ensayos ; 134).

FERRÉ (a) QUERI Josep. *Explicació del carnaval de Reus i dels costums que hi ha durant l'any.* A cura de Salvador Palomar. Reus : Carrutxa, 2010. **CL 39 FER**

Historia, reescritura y pervivencia del romancero : estudios en memoria de Amelia García-Valdecasas. [Edición de] Rafael Beltrán. València : Publicacions de la Universitat de València, 2000. (Col·lecció oberta).

LLORENS DE SERRA, Sara. *El Cançoner de Pineda : 238 cançons populars amb 210 tonades.* Barcelona : Alta Fulla, 1992. (El Pedrís ; 26).

MARTÍ MESTRE, Joaquim. *Literatura de canya i cordell al País Valencià : els col·loquis de temàtica jocosa i satírica : edició i estudi lingüístic.* València : Denes, 1997.

MONFERRER, Àlvar . *El romancer valencià. Antologia.* PicanyaL: Edicions del Bullent, 2004.

ORENSANZ, Toni. *Passió, sang i oblit : crònica d'un crim i de l'última execució pública a Falset.* Introducció de Salvador Palomar. Reus : Carrutxa, 2003. **CL 39 ORE**